

”וּבְיוֹם עֶשְׂרִים וָאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֱסַף בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצוּם וּבִשְׁקִים וְאֲדָמָה עֲלֵיהֶם:
וַיִּבְדְּלוּ זֶרַע יִשְׂרָאֵל מִכָּל בְּנֵי נֹכַח וַיַּעֲמְדוּ, וַיִּתְּנוּ עַל חַטֹּאתֵיהֶם, וַעֲזוּנוֹת אֲבֹתֵיהֶם: וַיִּקְוּ
עַל עֲמָדָם וַיִּקְרְאוּ בְּסֵפֶר תּוֹרַת ה' אֶל-לֵהִיָּהִם רִבְעִית הַיּוֹם וּרְבַעִית מִתְּעוּדִים וּמִשְׁתַּחֲוִיִּים
לֵה' אֶל-לֵהִיָּהִם” (נחמיה ט, א-ג)

חג הסיגד

יהדות אתיופיה קבעה את חג הסיגד חמישים יום אחרי יום כיפור. החג נקבע ליום של חשבון נפש ציבורי, יום המחדש את הברית שנכרתה במעמד הר סיני בין עם ישראל ובין אלוקיו, ומציין את הכמיהה והתקווה לשוב ולעלות לארץ ישראל ולירושלים.

במהלך השנים באתיופיה חוותה קהילת ביתא ישראל רדיפות וקשיים. מנהיגיה הרוחניים, שביקשו לשמור על בני הקהילה ולמנוע המרת דת, ראו באירועי חג הסיגד אפשרות לחזרה בתשובה ולחשבון נפש אישי וקהילתי, כפי שעשו עזרא ונחמיה עם השיבה מגלות בבל.

”סיגד” פירושו בארמית ובשפת הגאז הקדומה סגידה, השתחוויה ותפילה. באתיופיה האירוע המרכזי התקיים על הר גבוה שסימל את מעמד הר סיני. בבוקר עלו בני הקהילה מהכפרים השונים אל ההר בשיירה שהובילו הקייסים, המנהיגים הרוחניים. הם הביאו עימם את ספרי התורה (אורית), שרו והתפללו.

חלק מהעולים אל ההר נשאו אבן על גבם או על ראשם. אבן זו סימלה כניעה, קבלה וענווה. היו שקיימו את מנהג ה”אמין” - פיזור זרעים של טף (סוג של חיטה) או שיבולי חיטה המסמלים נתינה, דאגה לכלל. היו שהאמינו כי הציפורים יאספו את הגרגירים ויעלו את התפילות למרום. בסיום הצום והתפילה תקעו הקייסים בחצוצרה, והמשתתפים התכנסו לסעודה, שמחה וחגיגה.

מדינת ישראל מציינת את חג הסיגד בכ”ט בחשוון כחלק מחגי עם ישראל.

תוכנית ”תספה” (תקווה באמהרית) הינה תוכנית של משרד החינוך בשיתוף מופ”ת ומכון מרחבים, המקדמת גיוון, הוגנות, רב-תרבותיות ולכידות בחברה הישראלית.

התכנית מציעה מגוון אפשרויות לציון חג הסיגד:

- למידה על נכסי התרבות של הקהילה
- עריכת חשבון נפש אישי וקהילתי במציאות המאתגרת שאנו חיים בה
- בירור של ערכי הקהילה: נתינה, ערבות, כבוד וענווה

מצ”ב קישורים למאגרי פעילויות, חומרי למידה ומערכי שיעור על החג:

https://meyda.education.gov.il/files/Mazkirut_Pedagogit/AgafPituachPedagogi/mipuy-tochniot-limudim-betchumey-hadaat-Etyopia.pdf

<https://edu.gov.il/mazhap/Development/educational-programs/interdisciplinary-programs/Pages/Ethiopian-Jewish-Heritage.aspx>